

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2005
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

- A.** Γιατί μας διακρίνει πράγματι και αυτό εδώ το ξεχωριστό, ώστε και να τολμούμε μάλιστα εμείς οι ίδιοι και να υπολογίζουμε τις συνέπειες με ακρίβεια αυτών που θα επιχειρήσουμε. Ενώ αντίθετα η άγνοια φέρνει στους άλλους αλόγιστο θάρρος, η επίγνωση ωστόσο φέρνει δισταγμό. Και στο φρόνημα δίκαια μπορούν να θεωρηθούν πολύ δυνατοί που γνωρίζουν σαφέστατα και τους κινδύνους του πόλεμου και τις απολαύσεις της ειρήνης, και όμως γι' αυτά δεν προσπαθούν ν' αποφύγουν τους κινδύνους. Και στα ζητήματα της ευεργετικής διάθεσης είμαστε αντίθετοι με τους πολλούς. Γιατί αποκτούμε τους φίλους μας όχι με το να ευεργετούμαστε αλλά με το να ευεργετούμε. Και ο ευεργέτης είναι πιο σταθερός, εφόσον επιδιώκει να παραμένει η ευγνωμοσύνη του ευεργετημένου με τη συμπάθεια που δείχνει σ' αυτόν. Αντίθετα ο ευεργετημένος είναι πιο απρόθυμος, επειδή ξέρει ότι θ' ανταποδώσει την ευεργεσία όχι για να του χρωστούν ευγνωμοσύνη αλλά για εξόφληση χρέους. Και μόνοι εμείς βοηθούμε άφοβα κάποιον όχι τόσο από συμφεροντολογικό υπολογισμό όσο από φιλελεύθερο φρόνημα.
- B1.** Ο Περικλής στην προσπάθεια του να παρουσιάσει ολοκληρωμένο το χαρακτήρα του Αθηναίου πολίτη του αποδίδει την ικανότητα να συνδυάζει αντιθετικά στοιχεία. Ειδικότερα, στο πρόσωπο του Αθηναίου εντοπίζεται σε σχέση εναρμονισμού τόσο η ικανότητα για δράση όσο και για έργα. Μάλιστα αυτή η ιδιότητα παρουσιάζεται τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια ζωή. Στην ιδιωτική σφαίρα η αγάπη για τη θεωρητική έρευνα (φιλοσοφούμεν) και το λόγο δεν εμποδίζει την διάθεση για πράξη (άνευ μαλακίας). Οι Αθηναίοι ασχολήθηκαν με το πνεύμα χωρίς, όπως οι Σπαρτιάτες φοβήθηκαν, να εκθηλυθούν. Παράλληλα, η φροντίδα για τα πρακτικά ζητήματα της ζωής και τα επαγγελματικά θέματα δεν παρακώλυε την ενεργή συμμετοχή στα ζητήματα της πόλης, γεγονός που απαιτούσε διεξοδική ανάλυση των δεδομένων και συζήτηση. Οι Αθηναίοι πάντα μελετούν τις ενέργειες τους και γνωρίζουν τις ενδεχόμενες δυσκολίες και τους κινδύνους που αυτοί συνεπάγονται. Άλλωστε ο δημοκρατικός τρόπος οργάνωσης της πόλης και το θεμελιακό όργανο της, η εκκλησία του δήμου, επιβάλλουν αυτή τη δράση. Ωστόσο, αυτή η γνώση δεν αποβαίνει εις βάρος της ανδρείας αλλά αντίθετα την ενδυναμώνει αφού την κάνει συνειδητή. Τελικά, οι Αθηναίοι παρουσιάζονται έντεχνα να έχουν επίγνωση, λογική ανάλυση των δεδομένων αλλά και τόλμη, δράση. Συμπεραίνουμε, λοιπόν, πως οι Αθηναίοι του «Χρυσού αιώνα» έκαναν πράξη το ζητούμενο και της σύγχρονης εποχής δηλαδή την ικανότητα εναρμόνισης της θεωρητικής και της πρακτικής πλευράς της ζωής.
- B2.** Ο Περικλής στον επιτάφιο του δίνει τον ορισμό της ανδρείας, μιας από τις βασικότερες αρετές για τους αρχαίους. Ειδικότερα, ενάρετοι είναι κατά του Περικλή αυτοί που πηγαίνουν στη μάχη έχοντας επίγνωση των κινδύνων. Γνωρίζουν αυτά που κινδυνεύουν να χάσουν αλλά δεν κάνουν πίσω. Εκεί βρίσκεται η καταξίωση του αγώνα, στην επίγνωση των αγαθών που μπορεί να χαθούν. Μάλιστα η αρετή αυτή

σε μια προσπάθεια εξιδανίκευσης αποδίδεται μόνο σ' αυτούς. καθώς οι άλλοι βρίσκονται στα άκρα. Συγκεκριμένα, η επίγνωση των κινδύνων οδηγεί όλους τους άλλους στην έλλειψη, αν θέλουμε να θυμηθούμε και τον Αριστοτέλη, δηλαδή στην δειλία, ενώ η άγνοια στη θρασύτητα.

B3. Εισαγωγή σχολικού βιβλίου σελ. 14 παρ. 2

B4. **διαφεύγειν :** φυγή, φυγὰς
μετέχοντα : σχέση, σχεδόν
διαφερόντως : φορά, φάρετρα
Χάριν : χαρισματικός, χάρισμα
Ευνοίας : Ευνοϊκός, ευνοιοκρατία

Γ1. Η πόλη σας, λοιπόν, έχει αυτό το μεγάλο πλεονέκτημα, ότι δηλαδή έχει γίνει παράδειγμα καλών έργων για τους Έλληνες. Όσο ως προς τα χρόνια είναι η πιο παλιά από όλες, τόσο οι πρόγονοι μας διαφέρουν στην αρετή από τους άλλους ανθρώπους. Στα χρόνια της βασιλείας του Κόδρου, επειδή στη χώρα τους οι Πελοποννήσιοι δεν είχαν αγαθά, τους φάνηκε καλό να εκστρατεύσουν ενάντια στην πόλη μας και αφού απομακρύνουν τους προγόνους μας να μοιράσουν τη χώρα. Και αρχικά αφού έστειλαν (απεσταλμένους) στους Δελφούς ρωτούσαν το θεό αν θα καταλάβουν την Αθήνα. Και όταν ο θεός χρησιμοδότησε ότι θα καταλάβουν την πόλη αν δεν σκοτώσουν το βασιλιά των Αθηνών, τον Κόδρο, εξεστράτευσαν ενάντια στην Αθήνα

Γ2.α. διοίσει , άποστελοῦσι , έπερωτῶ , εἴληφας , ἄνελε.

Γ2.β. οὔτοι , μείζοσι , παντί , γενόμεναι , βασιλεῦ.

Γ3.α. **τῶν καλῶν :** ομοιοπτωτος ονοματικός επιθετικός προσδιορισμός στο "ἔργων"
παράδειγμα : κατηγορούμενο μέσω του "γέγονε" στο ενν. "πόλις"
ἀρετῇ : δοτική της αναφοράς στο "διενηνόχασιν"
ἐπὶ τήν πόλιν : εμπρόθετος επιρρ προσδιορισμός της εχθρικής διάθεσης στο "στρατεύειν"
πρῶτον : Επιρρ προσδιορισμός του χρόνου στο "ἀποστείλαντες"
αὐτοῖς : Αντικείμενο στη μτχ "ἀνελόντος".

Γ3.β. ἐάν μή τόν βασιλέα τόν Ἀθηναίων {Κόδρον} ἀποκτείνωσιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας.

Δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση που εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο ἐάν και εκφέρεται με υποτακτική του προσδοκωμένου. Λόγω της απόδοσης: ὅτι τήν πόλιν αἰρήσουσιν, που είναι δευτερεύουσα ειδική, δημιουργείται εξαρτημένος υποθετικός λόγος του προσδοκωμένου.

Αόριστη επανάληψη στο παρόν-μέλλον: Υπόθεση: ἐάν μή τόν βασιλέα τόν Ἀθηναίων {Κόδρον} ἀποκτείνωσιν, Απόδοση: ὅτι τήν πόλιν αἰροῦσιν